

Розділ 1

Знаряддя вбивства — сирник

«Шляк би його трафив!» — полковник Ляскевич побачив, чий труп лежить на столі обличчям у салаті, та закотив чорні очі під самі волохаті брови й посічений шрамами лоб. Він розумів: так просто його не викликали б опівночі в неділю. Але, курва, міністр! І ніби того мало, за круглим столом (а отже, підозрювані) — міський голова Львова з дружиною та обласний очільник. Ще один — впливовий депутат, пампухоподібний хлоп із носом-картоплиною на округлій пиці, що не сходила з телеекранів. Вишенька на пляцку — довготелезійний кучерявий шеф-кухар, телезірка, майбутнє української кухні.

— Усім відійти! Нічого не чіпати! Учасникам зустрічі триматися на крок від столу за своїми кріслами!

Полковник зробив ледве помітний знак: виставив з масивної долоні вказівного пальця, зігнув і розігнув його, ніби стріляючи з невидимого пістолета. Кілька патрульних, що стояли поруч, одразу схопилися за руків'я

зброї, водночас розчохливши кобури. Поважному паньству довелося обережно підводитися. Дупи відпихали важкі шкіряні крісла від столу. Ноги нервово почовгали, ховаючи тіла за високими вигнутими назад спинками. За них усі судомно й похапалися руками.

Полковник скористався проміжком, що утворився між кріслами та столом. Пішов проти годинникової стрілки, притримуючи полу розстебнутого піджака, аби не зачепити скатертину й нічого не скинути. Ішов м'якою котячою ходю. Пригинався до тарілок. До приборів, серветок, масних плям. Підняв голову міністра за волосся на потилиці, щоби роздивитися салат. Цезар, пахне добре. Майонез анчоусний, класика.

— Салат їв загиблій?

— Н-н-ні... С-с-салат їла я, — відповіла дружина мера, біловолоса, а тепер ще й бліда, мов та меренга.

— А що їв загиблій?

— В-в-він... лише пив каву. Із сирником.

— Це його залишки спр-рава від салату?

— Та-а-ак. Фірмовий львівський. Несолодкий, із мигдалевою пастою.

— Ви теж їли сир-рник? — звук [р] полковник особливо розтягував.

— Ні, але в-в-він нахвалював. Кілька разів сказав: «Який же смачнезний цей мигдалевий сирник!». Запам'яталосся.

— Підтвер-рджуєте, що саме цей сир-рник їв загиблій?

Усі кивнули. Офіціант, який стояв осторонь, ще й щось мугикнув. Сумнівів не було. Полковник Ляскевич іще раз обережно взяв голову покійного двома руками — тепер уже роздивився обличчя. Шкіра вишневого кольору та вираз нестерпного болю. І майонез.

Полковник нагнувся до сирника й пригнухався ретельніше. Дві секунди — і його очі заблищали. Ляскевич різко відскочив від столу, витягуючи з-за пояса пістолет. Став позаду депутата й правою рукою спрямував зброю на нього. Лівою махнув іншим поліціантам і крикнув:

— Вивести усіх, кр-рім підозр-рюваних! — він обвів учасників вечері пальцем. — Звільнити пр-риміщення!

Поліціанти вивели працівників. Тепер у залі залишилися тільки покійний, мер із дружиною, голова області, шеф-кухар, депутат. А ще — старший детектив Ляскевич і його колега, за погонями — капітан.

— Депутате Амфібр-рахів! Р-руки за голову! Вас заар-рештовано за вбивство міністр-ра Тищенка! Ви маєте пр-раво мовчати, вашу пр-ровину я можу довести без жодних сумнівів. Опи-р-ратися немає сенсу!

В очах депутата пробігла тінь, та за мить він уже реготав.

— У вас бур-рхлива фантазія, офіцер-ре! Ви лише понюхали стіл! Ви що, детектив Носик із мультика?

Депутат аж захлинявся істеричним сміхом.

— Жодної фантазії. Усе дуже пр-росто. Сир-рник пахне мигдалем. Відповідно, убитого отр-руїли цианідом, і сталося це саме за столом! — полковник зробив паузу, ніби чогось чекав.

— Але ж це сирник із мигдалевою пастою! — ледве не закричав депутат. — Він же має пахнути мигдалем!

Тепер зареготав полковник. За ним залилися сміхом інші. Навіть дружина мера гиготнула і трішки зрум'яніла.

— Оце ваша помилка, шановний. Усі пр-рисутні, окр-рім вас, — львів'яни. Тому знають, що ніколи в житті у мигдалевому сир-рнику не було мигдалю. Так само, як ніколи у Львові не добували в копальнях каву — вона

р-росте на дер-ревах в Амер-риці та Афр-риці. І виш-нівки ніхто у Львові не дудлив відр-рами. Тут завжди була культур-ра вина. Ці всі штуки — мар-кетинг для тур-ристів. А ви на нього піддалися, «сховали» запах цианіду за мигдалем, якого ніколи не існувало!

— Це все фантазії! І взагалі! Я депутат! Для мого арешту вам треба спеціальний ордер!

— Тут це не дуже важливо... Тепер-р вам не можна вийти звідси живим...

Ляскевич кивнув капітану, той витягнув із нагрудної кишені шприца із сірою субстанцією і швидко встро-мив немісцевому в шию. Депутат упав як підкошений і не подавав ознак життя.

Полковник і капітан підтягнули рукави й оголили зап'ястя. На них були татуювання в один колір: двохво-стий лев стояв перед брамою міста й тримав у лапах ключа. Те саме зробили мер, його дружина та шеф-ку-хар. Лише очільник області не показав татуювання, тіль-ки глипав очима та крутив невеликою коротко стриже-ною бамбешкою, вибалушивши сині очі, ніби та сова. Ляскевич підняв брову, капітан витяг іще один шприц, цього разу із прозорим вмістом. Уколов обласному го-лові різким рухом.

— Сироватка амнезії? — запитав мер.

— Так. Добр-ре, що зуміли викликати мене. Могли бути клопоти.

— Радий служити Ордену, Магістре.

Міський голова нахилився до руки полковника й по-цілував персня із двохвостим левом.

Розділ 2

Демарш Радецького

Легко любити Львів із травня по жовтень. Коли ледве не щотижня чекаєш як не на «Ніч музеїв», то на «Фо-рум видавців», як не на «Свято кави», то на «Крафт і Ві-ніл», як не на «Людкевич Фест», то на фестиваль Моцар-та... Коли в'юниш центром поміж групками іноземних туристів та розквітлими клумбами. Коли в чистих віт-ринах крамниць і ресторанів відбиваються сонце, небо, живі скульптури та м'язисті атланти, що тримають пле-чима сецесійні будівлі. Коли йдеш із синами до парку Франка, щоби між зеленючої зелені видивитися білку. Коли з усмішкою і переважно пішки, бо чом би не про-гулятися...

Легко любити Львів узимку, особливо якщо обхо-дити стороною ярмарок на проспекті. Стало прохолод-ніше — сніг заміняє хляпу, вкриває баюри на бічних дорогах, і ти бачиш, що віддалені райони мають свою особливу красу. Стало тепліше — тішишся, що в хаті не дубак і що на вулиці можна не котитися колобком.

Тішишся, що не ти стоїш у черзі до Опері на третій за день концерт Ірини Федішин... А в центрі купа яскравих жарівок відбивається в бурульках. І «Піккардійська Терція» ходить закладами з колядою, а за нею ще сотня більш чи менш голосистих вертепів. І пахне мандаринами на Миколая, і пахне копчениною та хроном на Різдво, і пахне корицею, гвоздику та вином десь від Романа й до Йордана...

Легко любити Львів навесні. Просто тому, що це весна, а в цей час легко любити всіх та все. Навіть базар у Стрию і вокзал у Здолбунові...

Але треба бути справді фанатом, аби любити Львів у листопаді. Коли в центрі калюжки, а на околицях — баюри, і ти не бачиш сенсу мити авто, навіть часом замислюєшся, чи варто чистити взуття. Коли сіро-коричнево із-за безлистих дерев особливо кривозубо визирають хаотично натикані імпланти новобудов. Коли через холод і ранні сутінки навіть трамваї їздять натрамбованими, і в цих останніх перевізниках львівської романтики з'являється той самий запах поту та перегару, що й у літніх вечірніх маршрутках. Коли дощ закінчується лише тоді, як починається град або сніг. Коли хочеться засісти в хаті на тиждень і безкінечно пити каву з великого горнятка, слухаючи «Один в каное»... І любити Львів крізь шибу, дивлячись на нього суто крізь вікно.

Добре, що того листопада лише місяць. А далі — тішитися запаху хвої, обирати подарунки на Миколая, і миття вікон, і перші закупи продуктів на Різдво, і Чубай бородатий з усіх сувенірних крамниць та всіх радіостанцій. І люди всміхаються, бо сніг, усміхаються, бо подарунки, усміхаються, бо наливка, усміхаються, бо минуло похмілля, усміхаються, бо запах мандаринів, і кориці, і гвоздики, і вина. Усміхаються, бо вони у Львові...

Добре, звичайно, що того листопада лише місяць, але зараз — саме листопад. Робочий день листопада. День, коли Радецькому треба вставати, вливати в себе не одну, а дві кави, щоби просто розплющити очі й побачити за погано помитими вікнами квартири-студії олов'яні хмари на свинцевому небі та непривітні тіні десятиповерхівок з обох боків. Висотки темніють і нависають, ніби оце зараз скажуть фразу з далекої юності: «Підкинь пацанам пару рублів на пузир».

Замість сніданку — «Нурофен», бо порізані нирки занили на погоду, і «Золмігрен», бо він знав, що наступною буде голова. По-хорошому, його покоцане сорокарічне тіло просило ліжечка, чайочку й книжечку, але не судилося. Саме сьогодні треба було на нараду в «Слід-у-слід медіа», і то кров з носа. «Кров з носа», — так і сказала Губисько, головна редакторка, коли зателефонувала зранку. Уже коли Радецький продер пів ока й побачив на годиннику восьму нуль три, зрозумів, що справа серйозна. Він знав, що Губисько в курсі його звички спати до дев'ятої. Народи в інформагенції ніколи не ставили раніше, ніж на десяту, бо вона Радецького — здебільшого по старій пам'яті — цінувала. Але сьогодні був винятковий випадок. Сталося щось серйозне. «Помер хто, чи що?» — спробував він пожартувати, та почув у відповідь лише холодне, як листопадове сонце:

— Курва, Радецький! Просто встань і прийди раніше. Ти потрібен особливо.

Він ненавидів слова «швидко», «раніше», «вчасно», але любив, коли його потребували. Особливо — коли потребували особливо. Хвилин за двадцять уже виходив із квартири. Повернувся, згадавши, що забув почистити зуби. Чистив зуби — згадав, що не поголив шию. Зняв зимову шапку, синтепонову куртку, в'язаного све-